

Een open deur voor weglopers



“En als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader”.

Lukas 15:20

Ik denk aan die jongen die tot nu tot geen ongemak gaf aan zijn ouders, maar op een avond aan zijn ouders vertelde dat de kerk en de godsdienst hem niets meer deden en dat hij niet meer naar de kerk en de catechisatie zou gaan. En zo gebeurde het ook. En wat te denken van dat meisje van 12 jaar jong die haar moeder te kennen gaf met de kerk te breken als ze de leeftijd van 18 jaar zou bereiken. Hetgeen prompt na haar achttiende verjaardag geschiedde. En ik zie ook wel jongelui in de kerk zitten die het door middel van hun gedrag aan iedereen duidelijk maken dat het hen helemaal niet zint in de kerk.

Ja, er zijn nogal wat ouders en grootouders die treuren om het verlies van hun kinderen. Want zo wordt het wel gevoeld, al zijn ze nog springlevend. Voor veel ouders hebben de vreugdetranen bij de geboorte van hun kind plaats gemaakt voor rouwtranen in hun latere leven. Terwijl de jongste zoon uit Jezus' bekendste gelijkenis fluitend de wijde wereld introk, bleef vader wenend achter. Wie kan het aantal noemen van die kinderen voor wie dag aan dag om hun terugkeer wordt gebeden? Terwijl ze er zelf niet aan denken om te bidden. Ja, iedereen die pastoraat bedrijft kan voorbeelden geven van weglopers.

Waar het mij in deze meditatie om gaat is om al die ouders allereerst te verzekeren dat hun kinderen niet meer naar de kerk en niet meer naar de Heere terug zullen keren. Tenzij. Nee, niet tenzij u hen kunt overreden om terug te keren en te overtuigen dat ze op een doodlopende weg zijn, want dat kunt u gewoon niet. Omdat u de macht niet hebt over hun hart. Toen ze klein waren leek dat maar zo.

Nee, uw kind keert niet terug omdat het zelf tot het besef komt op een doodlopende weg te lopen. Want dat beseft de wegloper niet. Een ake-

lig gevoel je ouders verdriet te doen is ook nog eens geen berouw. Ja, uw kind kan beïnvloed zijn door de een of ander, de eigenlijke oorzaak is echter niet een verkeerde vriend, maar ons verkeerde hart. De keuze, de Adamskeuze leeft ook in het hart van vader en moeder. Als zij genade kennen zullen ze dat toestemmen.

Nee, verwacht dus geen terugkeer van enige wegloper, tenzij... Tenzij wat? Tenzij de Heere Zelf ingrijpt. Hij heeft immers wel de macht over het zondige mensenhart? Hij beschikt over duizend en meer middelen om uw kind terug te roepen. Slechts een woord kan al voldoende zijn, zo machtig is God.

Christus sprak slechts een woord en Levi verliet het tolhuis. Hij zette de moordenaar aan het kruis zelfs stil zonder een woord tot hem te spreken, zo machtig is Hij! U moet alle verwachting van uzelf en van andere mensen of omstandigheden en zeker enige verwachting van uw kind verliezen. God de Heere moet uw enige Hoop worden. Omdat Hij de enige Hoop is.

Wanneer ging de verloren zoon naar huis? Toen hij als verachtelijke zwijnenhoeder opeens zijn vader zag. Hij had vader eigenlijk nog nooit eerder en echt gezien. Hij had nog nooit de goedheid van zijn vader gezien. Maar opeens zag hij dat. Mijn vader is zelfs goed voor huurlingen. Ja, nog eens, wanneer ging de verloren zoon terug naar huis, wat dreef hem om op te staan en terug te keren op zijn schreden? Toen hij, gezeten bij de zwijnentrog opeens zichzelf zag. Nee, hij had ook zichzelf nog nooit eerder gezien. Wel in de spiegel, maar nooit in de spiegel van Gods wet. Hij had nog nooit zijn boze en dwaze hart gezien.

Wie doet ons de goedheid van de Heere zien? Wie doet ons onze zonde zien? De Heere en de Heere alleen. Maar de Heere opent onze ogen toch door middel van Woord en Geest? En als

mijn kind nu niet meer onder deze genademiddelen verkeert, dan sluit hij toch deze weg zelf af?

Inderdaad is het een groot gevaar als we de weder middelen niet (meer) gebruiken. Maar vergeet niet dat uw kind jaren lang het Woord van God heeft gehoord.

U hebt uw kind uit de bijbel, de kinderbijbel verteld. U stuurde ze naar de Zondagsschool. De teksten die ze moesten opzeggen voor de kerstfeestviering werden er ingepompt. De psalmen die ze moesten leren voor de Zondagsschool hebben ze meegezongen in de kerk. De kinderen leefden op als Psalm 81 vers 12 werd opgegeven in de kerk. Uw kind kent vele, zo niet alle bijbelverhalen. En een mens kan veel dingen wegpoetsen en opruimen, maar deze dingen niet. Zelfs dementerende ouderen die van alles vergeten leven op als je met hen een psalmversje zingt.

Vergeet niet dat uw kind, al leeft hij of zij misschien midden in de boze wereld, psalmversjes kent, al zingt men die niet meer en teksten kent, al denkt men er niet meer over na. De Heere kan er toch op terug komen?

Hij Die inderdaad werkt door middel van Woord en Geest kan alles wat weggedrukt is in een enkel moment naar boven halen. Nee, Hij hoeft dat niet te doen. Hij is niet verplicht om dat te doen. Maar Hij is ook genadig om dat te willen doen. En dat en dat alleen, Hij en Hij alleen moet nu uw verwachting en pleitgrond worden. Dat geeft moed, troost, verwachting. Ja, wie van u zegt dat je de Heere vrij moet laten moet wel weten dat de Heere diegenen zegent die Hem ondanks alles niet loslaten. Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent.

Dit kinderlijke, volhardende geloof zal de Heere nooit beschamen. Omdat Hij het beloofd heeft. Ja, die belovende God. Hij kwam als een belovend God toen u met uw baby in de armen bij de doopvont stond.

Ouders, hebben we die belovende God nodig gekregen, voor uw weggelopen kinderen en voor uw meegaande kinderen? Ook die lieve meegaande kinderen moeten terug keren naar Hem van Wie we in Adam zijn weggelopen! Ja,

bidt of het Woord, een Psalm nu nog het hart van uw kind raakt!

De verloren zoon stond op en ging op weg naar zijn vader. Het vaste voornemen om hem zijn zonde en dwaasheid te belijden werd ten uitvoer gebracht. Het bleef niet bij woorden, maar het kwam tot daden. En viel het niet duizendwerf mee toen hij terug keerde? En overbrugde de vader de afstand naar huis niet door hem tegemoet te snellen? Treffend beeld van God de Vader Die Zich met alle engelen verblijdt over ene zondaar die zich bekeert en zo bedroefd is omdat er zovelen zijn die menen de bekering niet nodig te hebben.

De oudste zoon behoorde tot het geslacht van de godsdienstige mensen, die ondertussen geen greintje liefde tot de Heere kennen. Maar toen de jongste nog ver van huis was herkende de vader in dat stipje in de verte zijn zoon en vloog hem tegemoet.

Ja, zijn vader was thuis. Vader was niet wegge- lopen. Dat zou toch denkbaar geweest zijn. Ik wil niks meer met die lummel te maken hebben!

Stel je voor dat de Vader in de hemel geen Thuis zou geven als een ellendig zondaar aan de deur staat te kloppen! Het zou te begrijpen zijn. Zo gaat het echter in de wereld. Iemand met gelijke munt terug betalen. Iemand laten voelen hoe slecht hij is geweest.

Maar in het Koninkrijk van God gaat het anders. Dat is vanwege de Zoon Die het recht van de Vader op straf gewillig op Zich heeft genomen. Op Golgotha gaf de Vader geen Thuis en riep de Zoon aan de deur: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Opdat weggelopers een open deur zouden vinden om Hem Wiens goeder- tierenheid om Christus wille in der eeuwigheid is.

Blijf bidden. Hebt u geen geloof? Vraag er dan gelijk om als u weer voor uw kinderen bidt.



DS. K. HOEFNAGEL



VOOR DE JEUGD

Het gebed en de paraplu

En het geschiedde op de zevende maal, dat hij zeide: Zie, een kleine wolk als eens mans hand gaat op van de zee.
En hij zeide: Ga op, zeg tot Achab: Span aan en kom af, dat u de regen niet ophoude - 1 Koningen 18:44

Het was in hete droge zomer, dat de kerken in Nederland een biddag hielden voor regen. De gemeente gaf trouw gehoor om in een doordeweekse dienst gezamenlijk om regen te bidden. Zo trok een vader zijn zondagse pak aan en maakte aanstalten om naar de kerk te gaan. Het was een wolkenloze lucht en drukkend heet. Zijn dochtertje van zes vroeg: 'Papa moet u geen paraplu meenemen? U gaat toch om regen bidden? Straks wordt u helemaal nat?' Hoe dit verhaal afgelopen is, weet ik niet. Maar: zou ik een paraplu meegenomen hebben? Of zou ik bang zijn geweest dat de mensen om mij zouden lachen? Wat een eenvoudig geloof had dat kleine kind...

Als Elia nu niet zo'n kinderlijk geloof had gehad, dan had hij misschien gezegd: nou, dat kleine wolkje belooft ook niet veel regen. Dat is zo weer verdwenen. En dat kleine beetje water zal zo weer verdampt zijn. Ja als Elia niet geloofd had. Dan had hij zo gereageerd. Maar Elia gelooft wél. Hij had het door het geloof tegen Achab gezegd: er is het geruis van een overvloedige regen. En door het geloof heeft hij gebeden, aanhoudend gebeden. En nu hij hoort van dat kleine wolkje, nu staat hij op en stopt hij met bidden, want dat hoeft nu niet meer. Dat kleine wolkje is voor Elia de garantie dat de Heere niet maar een buitje geeft, maar dat er een overvloedige regen komt.

En dat blijkt ook wel want het duurt niet lang of het wordt zichtbaar. Het kleine wolkje breidt uit en God giet water uit over het dorstige land. *45 En het geschiedde ondertussen, dat de hemel van wolken en wind zwart werd; en er kwam een groten rege...* Elia had het goed gehoord en hij had het geloofd, het geruis van een overvloedige regen.

Kleine dingen mogen verwachting geven, dat de Heere grote dingen gaat doen. Kijk, als er nu zware en donkere buien aan komen en je hoort het rommelen in de verte. Ja, dan weet je het wel. Maar 'een wolkje als eens mans hand'. Het ongeloof zegt: nou dat zegt nog niks. Maar dat kleine teken dat was voor Elia genoeg. Dat kleine teken was een teken dat de Heere de belofte zou gaan vervullen.

Zo is het geestelijk ook. In de Schrift staat dat we de dag der kleine dingen niet mogen verachten. Wat zijn dat voor dingen? Nou bijvoorbeeld als er een jongen is die niet meer zonder de Heere kan leven. Die naar zijn Bijbel grijpt en op zijn knieën valt: 'O God wees mij zondaar genadig'. Of als er een meisje is dat meer dan ooit de binnenkamer nodig heeft. En in de eenzaamheid aan de Heere gaat vragen: 'Heere bekeer me toch.' Dat zijn toch hoopgevende tekenen?

Als een mens ontdekt wie hij is, als een mens arm gaat worden, als een mens het Woord van God lief gaat krijgen, als een mens het gebed nodig gaat krijgen. Gods Woord zegt tot zulke mensen die Hem zoeken in al hun zielsverdriet: 'houdt aan, en grijpt moed.'

Je kunt het ook toepassen op het gemeentelijke leven. Een volle kerk, en trouwe opkomst, o dat is mooi. Maar de waarachtige bekering, verbroken harten, het doorbrekende werk van de Geest. O het is niet meer dan een wolkje als eens mans hand. Zo hier en daar, zo af en toe. Maar, die God van Elia.

Hij kan met een klein wolkje de lucht van wolken en winden zwart maken. En Hij kan opnieuw stromen van zegen geven en Zijn Geest uitgieten en uitstorten op alle vlees! Daar mag de Kerk naar blijven uitzien en op hopen.

Want al mogen we de dag der kleine dingen niet verachten, we mogen hem ook niet gewoon gaan vinden. Alsof dat normaal is, en alsof God alleen maar kleine wolkjes kan maken. Nee, er is een Pinksterdag, toen er 3000 waren bij wie het echt was. En die God leeft nog. En dan mogen we nog steeds grote dingen verwachten. Dan mag Gods Kerk de binnenkamer binnen gaan en Hem aanhoudend bidden om een rijke zegen.



DS. M.A. KEMPENEERS
WWW.BEWAARHETPAND.NL

Kerkelijke oogsttijd

Augustus is vanouds de maand waarin er geoogst wordt. Niet voor niets is ons woord oogst ook ontstaan uit de Latijnse naam Augustus. En in een tijd waarin we haast dagelijks worden geconfronteerd met alarmerende berichten over het klimaat en de ontwikkelingen als het gaat om onze voedselvoorziening, mogen we dankbaar zijn dat er nog weer ieder jaar wordt geoogst. Is er reden te over om te blijven bidden of de HEERE onze boeren, tuinders en vissers daarin ook Zijn zegen schenkt. En mag het Woord van de HEERE in Genesis 8 ons houvast zijn: "Voortaan al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht, niet ophouden." Kerkelijk gezien is echter niet augustus de oogstmaand, maar zijn dat de wintermaanden. Tenminste, dat zegt de Engelse prins der predikers, Charles Haddon Spurgeon, in zijn Pastorale Adviezen: "Omdat de mensen in de lange avonden gemakkelijker een samenkomst kunnen bezoeken en er dan geen diensten of gemakkelikheden in de openlucht worden gehouden."

Om die reden dringt hij er ook op aan zich goed voor te bereiden op het winterseizoen, voordat "de koningen weer uittrekken tot de strijd." En een strijd is het. Een strijd om ons hart. Daarom is het goed om het grote doel van het predikambt voor ogen te houden. De kerk van Christus bestaat immers bij de gratie van de prediking als de bediening der verzoening.

Behoeft

Maar is er vandaag nog wel behoefte aan die prediking? Volgens de Engelse theoloog D. Martin Lloyd-Jones is alleen al het feit dat men deze vraag moet stellen het meest verhelderende commentaar op de toestand van de kerk van heden. Volgens hem is dit ook de voornaamste verklaring voor de onvruchtbaarheid van de christelijke kerk in de wereld van vandaag. Daarbij verafschuwt hij het verlangen van velen om zich dan direct bezig te gaan houden met methoden, manieren, middelen en technieken, zo schrijft hij in zijn boek "Waarom landt de boodschap niet?"

Het heeft geen zin om te ontkennen dat er veel mankeert aan de kerk: traditie, formaliteit en doodsheid, zo erkent Lloyd Jones. Maar het is duidelijk dat wanneer we de kerkgeschiedenis overzien tijden van verval altijd perioden zijn geweest waarin de prediking haar betekenis verloor. Maar het blijft de van God bevolen prediking van Wet en Evangelie waarin de wezenlijke weg wordt gewezen naar de enige troost in leven en sterven.

Troost

Die troost is ook geen onderwerp voor een debat of voor een lichtzinnig programma met een gezellig samenzijn. Preken is immers het doorgeven van een boodschap die van

God komt. Een voorganger is gezonden, is een gevolmachtigde en staat daar als de mond van God en van Christus om de mensen aan te spreken. De prediking moet daarbij onder inwachting van Gods Geest zo'n verandering brengen in het leven van een hoorder dat hij nooit meer dezelfde is. Het grote doel van het predikambt is de eer van God, zo stelt Spurgeon. "Of er zielen worden bekeerd of niet, als Jezus Christus getrouw wordt gepredikt, dan heeft de prediker niet tevergeefs gearbeid, omdat hij een welriekende reuk is voor God zowel in hen, die verloren gaan, als in hen, die worden gered."

Toch erkent hij ook dat God mannen nu juist uitzendt om te prediken met de bedoeling dat jongeren en ouderen met Hem worden verzoend door het Evangelie van Jezus Christus. Daarbij mag geen dienaar van het Woord ervoor terugdeinzen om de volle raad van God te verkondigen.

Oppervlakkig

Wat dat laatste is? Eerst en vooral de prediking van Christus en Dien gekruisigd. En juist daarom moet zeer scherp het kwaad van de zonde dat zo'n Zaligmaker noodzakelijk maakte, in het licht worden gesteld. Spurgeon: "Een prediker moet nooit over de zonde spreken, alsof ze een kleinigheid was, of een ongelukje, maar laat hij haar als uitermate slecht voorstellen. Laat hij in bijzonderheden afdalen, door niet slechts oppervlakkig op de zonde in het algemeen te zinspelen, maar door ook verschillende zonden met name te noemen, vooral de zonden, die in deze tijd het meest voorkomen. (...) Wees gehoorzaam aan het goddelijk bevel: Verkondig Mijn volk hun overtreding bekend en het huis van Jakob hun zonden."

Daarom mogen scherpe onderwerpen ook niet achterwege worden gelaten: de mensen moeten immers worden gewond, voordat zij kunnen worden genezen, en gedood, voordat zij kunnen worden levend gemaakt. "Niemand zal ooit het kleed van de gerechtigheid van Christus aandoen, voordat hij van zijn vijgenbladeren is ontdaan en hij zal zich niet wassen in de bron van de genade, voordat hij zijn onreinheid inziet."

En wanneer zullen dienaren van het Woord gelukkig zijn? Als ook in de komende kerkelijke oogsttijd God door middel van bekeringen wordt verheerlijkt. Want in dat licht staat ook het nieuwe winterseizoen.

En hoe staan we er dan voor als het de laatste oogsttijd zal zijn?



DS. W.L. VAN DER STAAIJ

Ambrosius (17) - Meditatie

De eeuwigheid van de hel

Ambrosius omschrijft de eeuwigheid van de hel als volgt: "Ze is het begin van een foltering die nooit eindigt, maar na duizend maal duizend jaren nog steeds begint in plaats van eindigt." Aan de hel zal nooit een einde komen. Goddeloze mensen zullen eeuwig zondigen in de hel, daarom moeten zij daar eeuwig blijven. Zonde en straf horen bij elkaar. De mensen in de hel lasteren God vanwege hun plagen (Openb. 16:9, 11 en 21). Zij ondervinden Gods rechtvaardigheid in het straffen van de zonden. In de hel wordt men bepaald bij de zonden die in het verleden bedreven werden; bijvoorbeeld de vele preken die men gehoord en verworpen heeft. De verlorenen zullen bepaald worden bij de eeuwigheid die een hel in de hel is. Beeft u niet bij het overdenken van de eeuwigheid van de hel? Zo komt er aan het lijden van Judas in de hel nooit een einde. Vergeleken bij de eeuwigheid is ons aardse leven maar een stipje. Ons leven is zo kort en de eeuwigheid duur zo lang. De Bijbel spreekt over onuitblusselijk, eeuwig vuur en een poel des vuurs.

Gevoelens

Ambrosius roept op aan de eeuwigheid van de hel te denken om ervoor te vrezen en te beven, om de zonde te verfoeien en medelijden te hebben met hen die groot gevaar lopen in de hel te komen. Denk er ook aan Jezus met een oprechte liefde lief te hebben, Die door Zijn dood zielen uit de onderste hel verlost heeft. In de hel wordt Gods aanwezigheid eeuwig gemist. Daar is ook Jezus Christus niet. Daar zijn geen heiligen en engelen. In de hel zullen eeuwige, hevige pijnen zijn voor ziel en lichaam. Het geweten zal de verdoemden eeuwig veroordelen. Dat is de worm die niet sterft. De preken, de tijd om zalig te worden, het is voor eeuwig voorbij. De genadetijd is verzonddigd. Bent u bezig het Woord te verwerpen, uw tijd te misbruiken? Of is God een goed werk in uw leven begonnen? Is het uw klacht dat u te weinig voelt en beeft als u denkt over de eeuwigheid van de hel, dat u de zonde te weinig haat en te weinig Christus liefhebt? Is het uw wens daarin toe te nemen? Mag u het weleens zeggen tegen de duivel dat u niet van plan bent eeuwig te lijden voor de zonde van een ogenblik? Wilt u de zonde eerder door een vergrootglas dan door een verkleingals zien? Christus bidt voor Zijn Kerk opdat zij niet eeuwig in de hel zal lijden. Gods kinderen vertrouwen erop dat Christus hen zal zaligen. Er is geen verdoemenis voor hen die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Er is geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn (Romeinen 8:1). Jezus verlost van de toekomstige toorn.

De eeuwigheid van de hemel

Ambrosius schrijft dat de hemel het begin van een heerlijkheid is die nooit eindigt en altijd begint. God heeft de hemel geschapen. De hemel is eeuwig en zonder einde. God heeft van eeuwigheid besloten tot het bestaan van de hemel. Moeiten, gevaren en smarten zijn daar voorbij. Eeuwige vreugde wordt in de hemel genoten. Het aardse leven is als niets vergeleken met de hemel. De Bijbel spreekt duidelijk over de hemel. Wie in Christus mag geloven, zal het eeuwige leven hebben.

Gevoelens

Gods kinderen mogen de eeuwigheid bewonderen. Eenmaal zullen zij eeuwig zingen ter ere van God en Hem verheerlijken. Zij worden dat nooit moe. De heiligen kennen eeuwige, geestelijke blijdschap zonder enige droefheid of zonde. De heiligen kennen God. Ambrosius schrijft: "De heiligen zijn zo in God verslonden, dat ze niet meer om zichzelf kunnen denken, maar enkel en alleen om God." De heiligen zijn voor eeuwig in een soort van extase. Gods kinderen zullen de hemel nooit verliezen.

Ambrosius roept op de eeuwigheid eenmaal per dag te overdenken en ernaar te verlangen. Eeuwig leven betekent nooit meer sterven. Gods kinderen moeten soms klagen dat er zo weinig liefde is en zo weinig verlangen naar de eeuwigheid. Soms zijn ze nog zo vleselijk, zo gericht op de dingen van de wereld. Soms gaan de gedachten uit naar rijkdom en eervolle posities, naar plezier en genot, maar aan dat alles komt een einde. Er is veel slaperigheid en zorgeloosheid. Bedenk, kind van God, dat er maar één schrede is tussen u en de eeuwige vreugde. Gods kinderen begeren sterker te verlangen naar het eeuwige heil en daar meer aan te denken. Het verlangen naar de eeuwige zaligheid is soms erg zwak. Maar de Heere doet verlangen en opnieuw verlangen naar de eeuwige zaligheid. Daarom bidden en smeken Gods kinderen om dit verlangen te mogen beoefenen. Zij smeken om voorbereiding op de eeuwigheid. De martelaren mochten de kroon der heerlijkheid zien. Dat sterkte hen. Gods kinderen vertrouwen op de belofte dat het eeuwige leven hen geschonken zal worden. Zij kennen hier de eerstelingen van de hemel. De Heere zal hen verheerlijken, Hij zal hen de eeuwige zaligheid geven.



DS. A. VAN HETEREN

De drie vragen van de olijfboom

Vanwege de vakantieperiode van uw scribent deze keer een stukje dat ik tijdens onze vakantie heb geschreven over de olijfboom in de Bijbel. De volgende keer hopen we verder te gaan met het Bijbelboek Ruth.

Het is een van de bomen die we deze zomer veelvuldig hebben kunnen zien op vakantie: de olijfboom. In het land van de Bijbel komt de boom ook veel voor. In Psalm 52 vergelijkt David zich met 'een groene olijfboom in Gods huis'.

De achtergrond van die woorden is aangrijpend. Op de vlucht voor Saul komt David in het stadje Nob. Van de priester Achimelech ontvangt hij daar de toonbroden en het zwaard van Goliath. Dat blijft echter niet onopgemerkt. Doëg de Edomiet ziet dit en verradt David. Bovendien beschuldigt hij Achimelech ervan, dat die met David samenzweert. Het resultaat is dat er uiteindelijk vijftientig priesters door Doëgs zwaard worden gedood.

In Psalm 52 uit David zijn verontwaardiging over deze verschrikkelijke gebeurtenis. Profetisch voorzegt hij dat Doëg door God zal worden 'uitgeworteld'. Daartegenover mag David belijden: 'Maar ik zal zijn als een groene olijfboom in Gods huis'. David wil met die woorden in elk geval op drie dingen wijzen:

Gods zorg

Allereerst op de trouwe zorg van de Heere. De olijfboom is namelijk het hele jaar door groen. Op een sprekende manier laat dat zien, hoe God deze boom verzorgt en onderhoudt. Welnu, zo zal de Heere David op de vlucht voor Saul in het leven sparen en voor hem zorgen. Iedere olijfboom die David op zijn vlucht voor Saul tegenkwam – en er groeiden in het land van de Bijbel véél olijfbomen – herinnerde hem daaraan.

Iedere olijfboom die wij zien, stelt ons ook een vraag: Hebben wij oog voor Gods sparende en zorgende hand in ons leven? Die vraag mogen we onszelf wel stellen na een vakantieseizoen, waarin verschillenden van ons veel onderweg zijn geweest. En waarin anderen zo plotseling uit het leven werden weggerukt.

De grond

Er is nog iets dat onze aandacht vraagt in de woorden van David. Zijn vergelijking gaat namelijk niet over een willekeurige olijfboom, maar over een olijfboom 'in Gods huis'. Verschillende Bijbeluitleggers denken dat in de voorhof van de tabernakel in Nob letterlijk olijfbomen stonden. Dáármee vergelijkt David zich. En daarmee zegt hij eigenlijk dit: God heeft mij door wederbarende genade in Zijn

huis geplant. Daar mag ik mijn wortels uitslaan. Daar trek ik mijn levenssappen. Op de plaats waar het altaar, het offer, en het bloed heenwijzen naar de komende Christus.

Iedere olijfboom stelt ons ook de vraag: Waar staat de boom van ons leven? Waar zijn wij geworteld? Zijn we tevreden met een plaatsje op de arme grond van deze wereld? Of hebben we de Heere nodig gekregen om geplant te worden in Gods huis? En om met een levende wortel verbonden te worden aan Christus?

De vrucht

Nog een derde element klinkt mee in Davids woorden. Want de olijfboom is in de Bijbel vooral belangrijk vanwege de vrucht. Uit de olijven werd olijfolie gewonnen die werd gebruikt voor het bereiden van het voedsel, voor het verzorgen van de huid (denk aan Jakob die op zijn vlucht voor Ezaü een kruikje met olie bij zich had, dat hij uitgoot over de opgerichte steen bij Bethel), voor de verlichting in huis (denk aan de olielamp) en tabernakel (de lampen op de gouden kandelaar brandden op olijfolie) en voor de verzorging van wonden (denk aan de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan). Als David zich met een groene olijfboom vergelijkt, klinkt ook zijn verlangen mee om nuttig te mogen zijn. En om vrucht te dragen voor de Heere.

Zo stelt iedere olijfboom ons ook de vraag: Is het ons verlangen om nuttig te zijn voor de Heere en vrucht te dragen – uit Hem – voor Hem? En is er vrucht? Ook dat is een vraag om op de grens van de vakantie en een nieuw seizoen bij stil te staan. Psalm 92 zegt: 'Die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods. In de grijze ouderdom zullen zij nog vruchten dragen'.

Augustinus (354-430) heeft ons geleerd dat iedere psalm van Christus is. Dat geldt ook voor Psalm 52. Christus is de altijd groene Olijfboom in Gods huis. Zijn boom heeft de vrucht gedragen van volkomen gehoorzaamheid. Actief (dadelijk) in Zijn vervulling van heel de Wet van God. En passief (lijdelijk) in het dragen van de straf voor al de Zijnen. Wat een wonder als een mens die moet horen en beleven: 'Uit u geen vrucht in der eeuwigheid', in de schaduw van deze Olijfboom gebracht wordt. En daar horen mag: 'uw vrucht is uit Mij gevonden'.



DS. A.J.T. RUIS

Vragen voor u

Het werd mij al weer eens gevraagd om de zaak om te draaien en aan onze lezers vragen ter beantwoording voor te leggen. Het is menige lezer goed bevallen kennelijk en ik vind het zelf ook mooi om te doen.

Daarom deze keer weer iets van mijn kant. En doet u het dan maar weer zoals in het verleden: u stuurt uw gedachten via de mail aan mij op en dan ga ik er op een gegeven moment nader op in.

Uiteraard blijven vragen van de kant van onze lezers altijd welkom.

Maar dan eerst een drietal verschillende dingen die ik u graag voorleg.

De eerste zaak die ik noem is die van de vergeving der zonden. De vergeving van de zonden houdt blijkens bijvoorbeeld Jesaja 43 vers 25 in dat God ze wegdoet, uitdelgt en niet meer gedenkt. En wat te denken van Micha 7 vers 19 waar beleden wordt dat de Heere de zonden van Zijn volk in de diepten der zee zal werpen. Is het op grond van deze tekst dat we wel spreken van een zee van eeuwige vergetelheid?

Als ik door genade delen mag in de vergeving der zonden, vergeet Hij ze dan? Maar ik kan ze niet vergeten, toch? Paulus blijft het maar zeggen dat hij Gods gemeente vervolgd heeft immers? Als ik ze dan weer voor Gods aangezicht belijd betekent dat dan dat ik God er toch weer aan herinner? Is dat dan wel juist?

Dat is het eerste wat ik u wil voorleggen. Een zaak als de vergeving van de zonden moest ons toch allen wel aanspreken. Hoe spreekt Gods Woord erover en hoe onze belijdenis?

Dan de tweede zaak. Dat gaat over de Emmausgangers uit Lukas 24 vanaf vers 13. Als zij na de herkenning van de opgestane Heere Jezus Christus verblijd weer terug snellen naar Jeruzalem om het blijde nieuws aan de discipelen te vertellen worden ze tot hun verrassing blij begroet door de discipelen met de woorden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien! Dat zal een blijde ontmoeting geweest zijn op die zondagavond!

Maar nu mijn vraag aan u. Hoe valt dan Markus 16 de verzen 12 en 13 te verklaren? Daar lezen we immers: En na dezen is Hij geopenbaard in een andere gedaante

aan twee van hen, daar zij wandelden en in het veld gingen (de Emmausgangers dus). Dezen, ook heengaan, boodschapten het aan de anderen, maar zij geloofden ook die niet. Geloofden ze de Emmausgangers nu wel of niet? Waar moeten we de verklaring voor deze onduidelijkheid zoeken?

Dan nog een derde punt. Dat gaat over Jairus, de overste van de synagoge in Kapernaum. Die heeft een dochter die op sterven ligt en gaat in zijn nood naar het enige Adres waar hulp te verkrijgen is, de Heere Jezus. In Mattheus 9 vers 18 zegt hij tegen Jezus: Mijn dochter is nu terstond gestorven. Doch kom en leg Uw hand op haar en zij zal leven.

Vraagt Jairus de Heere om zijn dode kind op te wekken? Hoe staat het in Markus 5 vers 23 beschreven? Daaruit blijkt toch dat zijn dochter nog in leven was?

Maar mijn vraag gaat eigenlijk over wat anders. Nadat de Heere het twaalfjarige dochttertje heeft opgewekt zegt Hij dat zij niemand mogen vertellen wat er is gebeurd.

Hoe moeten wij dit gebod (want dat is het, zie Markus 5 vers 43) van de Heere Jezus opvatten? Mochten zij het niemand zeggen? Maar heel Kapernaum wist er toch al van? En hoe kunnen een hoogst verwonderde en eveneens uiterst blijde vader en moeder de terugkeer van hun dochter uit de dood naar het leven verzwijgen? Dat doe je toch niet? Dat kun je toch niet? Of mogen wij dergelijke vragen niet stellen misschien?

Ik ben heel benieuwd wat het commentaar van onze geachte lezers zal zijn. Ik dank u bij voorbaat voor het meedenken.

Ik geef u hierbij mijn mailadres.

Dat is ds.hoefnagel@gmail.com

Alle lezers hartelijk gegroet en we hopen weer tot een volgende keer.



DS. K. HOEFNAGEL

Archibald Alexander (2)

Vroomheid bij kinderen

De Bijbel noemt Jeremia, Samuël en Johannes de Doper. Kleine kinderen kunnen wederom geboren zijn, de Heere liefhebben en de zonde haten. Ieder mens is verdorven vanaf het allereerste begin van zijn leven. Wie onboetvaardig is, moet zich niet troosten met de gedachte in de vroege kinderjaren al wederom geboren te zijn. Een net leven zonder grove zonden is geen bewijs van wedergeboorte. Zo'n leven kan vrucht zijn van opvoeding en goede voorbeelden die gezien worden. Een vroom kind heeft niet de wijsheid, het inzicht en de standvastigheid van een volwassene. Wel is er kinderlijke vroomheid.

Alexander schrijft (blz. 48): "Zodra een dergelijk kind God gaat zien als zijn Schepper, Beschermers en Weldoener, en Christus als zijn Zaligmaker, die voor ons op het kruis Zijn bloed heeft vergoten en Zijn leven afgelegd, gaan deze waarheden bij het kind vrome gevoelens opwekken, en zal het er blijk van geven dat zijn hart vatbaar is voor emoties en gevoelens die in overeenstemming zijn met de waarheden die het kind in staat is in zich op te nemen. Zo'n kind zal, evenals alle christenen, tot zondigen geneigd zijn, maar wanneer het op de zonden attent wordt gemaakt, zal het blijk geven van een teder geweten en zal het oprecht verdriet tonen, en later bevreesd zijn om te zondigen."

Godvrezende kinderen zullen bidden en hun ouders gehoorzaam zijn. Zij spreken over hun liefde tot Christus en hun vertrouwen op Hem. Alexander bemoedigt hen die het begin van hun geestelijk leven niet kennen. Zij dienen dankbaar te zijn dat zij al zo vroeg onder de zorg van de grote Herder zijn geplaatst. Dat bewaart voor veel zonden.

Vijanden van God

Vroomheid kan op elke leeftijd beginnen. Dat moet verlangen geven in het hart van ouders dat God hun kinderen genadig zal zijn. Ouders dienen te bidden om het werk van de Heilige Geest in de harten van hun kinderen. God kan de ziel van het kleine kind wederbaren. Bij de opvoeding moeten ouders ervan uitgaan dat hun kinderen niet wedergeboren zijn, tenzij er duidelijke tekenen van vroomheid zijn. Zulken zijn lammeren van Christus, kleinen die in Hem geloven. Alexander schrijft dat zeer weinig kinderen vernieuwd worden. De meesten hebben ondanks een godsdienstige opvoeding geen liefde tot God en een afkeer van geestelijke dingen. Zij hebben meer liefde tot de wereld dan tot God. Wie een vriend van de wereld is, is een vijand van God. De meeste mensen hebben geen behagen in het bestuderen van de Bijbel, in het verborgen gebed, in het overdenken van de Goddelijke eigenschappen en in het onderzoek van eigen hart en leven. Herkent u uw eigen verleden hierin? Was u ook niet bezorgd over uw zaligheid?

Alexander roept op tot gebed voor hen die nu nog vijanden van God zijn.

Middelen tot bekering

God bekeert mensen door middel van de prediking. "Terwijl ik naar een bepaalde preek luisterde, werd ik mij bewust van mijn verloren staat, en ik heb pas rust of vrede gevonden toen ik in staat werd gesteld om in de Heere Jezus Christus te geloven." De Heere kan ook het ernstige spreken van een vriend gebruiken of een ernstige gebeurtenis of een zwaar lijden. Velen worden geleidelijk tot ernstig nadenken gebracht. Alexander schrijft dat er ernstige indrukken en diepgaande ervaringen zijn die nooit uitlopen op de zaligmakende bekering. Het weerstaan van godsdienstige indrukken verhardt de ziel. Het komt aan op de vruchten van de waarachtige bekering.

Overtuiging van zonde

Overtuiging van zonde is het gevolg van ware en zaligmakende bekering. Overtuiging van de zonde door de Wet is noodzakelijk. Als God de ogen opent wordt de gruwelijkheid van de zonde gezien en wordt beleden de toorn van God verdiend te hebben. Zo maakt de Heere plaats voor Christus als Verlosser van de toorn en van de zonde.

Alexander noemt het absurd dat de ware boetvaardige gewillig gemaakt wordt om voor de eer van God vervloekt te worden. Een ware boetvaardige vindt het allerergste van de hel dat Gods Naam daar gelasterd wordt. Daarom wil hij daar niet zijn. De mens is van nature geestelijk dood, maar heeft wel verstand en geweten waardoor gezien wordt wat goed en kwaad is. Wie echt overtuigd wordt van zonde leert Christus nodig te krijgen.

Geen eigengerechtigheid

Vaak gaat het geweten spreken door een in het oog vallende zonde. Dat brengt strijd tegen die zonde. Er wordt gebeden, gelezen in de Bijbel en geluisterd naar Gods Woord. De ziel probeert de overtredingen uit het verleden goed te maken. Maar God toont dat het hart verdorven is en dat de gebeden onrein zijn. De Heere snijdt af van alle eigengerechtigheid, van eigen kracht en inspanningen. Het wordt beleden tegen God gezondigd te hebben. De zondaar geeft zich over in Gods handen. De zondaar kan zichzelf niet verlossen. Hij is volkomen afhankelijk van Gods zaligmakende genade.



DS. A. VAN HETEREN

Menselijkerwijs gesproken | Ds. A. Schot
 52 meditaties, gebonden, 167 blz., € 16,95.
 Uitgeverij De Banier, Apeldoorn. ISBN 978 90 8718 7934.

Deze meditatiebundel is ontstaan uit een prekenreeks over de mensvormige uitdrukkingen over God. Behandeld worden: Gods hart, ingewanden, aangezicht, ogen, neus, oor, mond, achterste delen, handen, vingers, armen, lendenen, voeten en schoot. Bij Gods mond is de volgende onderverdeling gemaakt: ontdekkende woorden, separerende woorden en onveranderlijke woorden. Het boek bevat 44 meditaties over de mensvormige uitdrukkingen en 8 rondom het thema van de gedenkdagen.



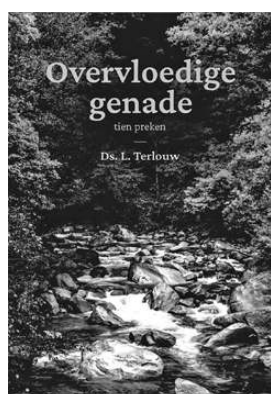
De plichten der ouders | Jacobus Koelman
 Paperback, 172 blz., € 17,50. Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes. ISBN 978 94 6115 2541.

Dit bekende boek van Koelman over de opvoeding wordt in deze uitgave naverteld door M.J. Ruisen. Dit boek uit het verleden bevat praktische tips en pedagogische aanwijzingen die ook in onze tijd van belang zijn. Vanuit Gods Woord wordt de inhoud van het boek onderbouwd. Toegevoegd is het catechisatieboekje voor kleine kinderen van de hand van ds. Koelman.



Overvloedige genade | Ds. L. Terlouw
 Gebonden, 170 blz., € 14,95.
 Uitgeverij De Banier, Apeldoorn.
 ISBN 978 94 0290 8275.

Na het plotselinge overlijden van ds. L. Terlouw, die toen predikant van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht was, was het verlangen van de kerkenraad en van gemeentelieden van Utrecht om een prekenboek van hem uit te geven. Ds. Terlouw is, voordat hij predi-



kant werd, eerst pastoraal medewerker geweest in Salem, Ridderkerk. In 1995 is hij als zodanig benoemd. Vanaf 2004 tot 2017 is hij predikant geweest. Op 21 april 2017 is ds. Terlouw plotseling gestorven. Wie hem gekend heeft zal in de tien preken die in dit boek zijn opgenomen ds. Terlouw herkennen.

Als het tegenzit, Het kromme in het levenslot van Thomas Boston bewerkt | Evert Barten
 Gebonden, 118 blz., € 14,95. Uitgeverij De Banier, Apeldoorn.
 ISBN 978 90 8718 7972.

Thomas Boston (1676-1732) heeft grote invloed gehad op de godsdienst van het Schotse volk door zijn bekende boek 'De viervoudige staat.' Daarnaast is ook heel bekend 'Het kromme in het levenslot.' Evert Barten heeft dit boek hertaald. Het gaat om de geestelijke omgang met tegenslagen. Boston wist daar uit eigen ondervinding veel van. Toen Boston afgestudeerd was, moest



hij meer dan twee jaar wachten op een beroep. Dat was een zware beproeving voor hem. Op 21 september 1699 wordt hij te Simprin als predikant bevestigd. Boston kreeg tien kinderen waarvan er zes jong ten grave moesten worden gedragen. Dat zijn krommingen in het levenslot. De vrouw van Boston was in latere jaren zo depressief dat zij opgesloten moest worden. In 1707 wordt Boston predikant te Ettrick. Er waren veel zonden en misstanden in de gemeente zodat Boston de eerste drie jaren geen vrijmoedigheid had om het Avondmaal te bedienen. De spanningen in de kerk vroegen ook veel van Boston. Zijn gezondheid werd geknakt. Hij voelde zich gedrongen boeken te schrijven waaronder 'Het kromme in het levenslot.' Zijn laatste preken gaan over 2 Kor. 13:5 'Beproeft uzelf of gij in het geloof zijt.' Hij stierf op de leeftijd van 56 jaar. Jongeren hebben te maken met veel problemen en zorgen. Er zijn psychische problemen, echtscheidingen, problemen op school of op het werk. Er zijn ook jongeren die kampen met de verdorvenheid van hun hart. Het boek van Boston geeft antwoord op de vraag waarom er tegenslagen zijn in het leven. We lezen op blz. 25 "1. Wat er ook krom is in je levenslot, het is het werk van God. 2. Je bent niet in staat om te verbeteren wat God in Zijn wijsheid krom heeft gemaakt. 3. Het nadenken over het kromme in je leven als het werk van God, is een goed middel om het eens te worden met God en om je als een christen te gedragen." Boston schrijft ook over nederig en trots en over vernedering en verhoging. Jong en oud, neem en lees.

SSNR congres 23 september 2023

Gezag en orde in de Nadere Reformatie

Op D.V. zaterdag 23 september 2023 organiseert de Stichting Studie der Nadere Reformatie haar najaarscongres. Centraal op dit congres staan de opvattingen over gezag en orde bij nadere reformatoren. Die werden gevoed door Bijbelse waarden, maar hadden ook hun wortels in de klassieke Oudheid. Welke invloed hadden die? En welke waarde hebben ze nog voor ons, nu het gezag onder druk staat?

Sprekers en onderwerpen zijn:

- prof. dr. A.A.M. Kinneging, 'Gezag, macht en invloed'
- prof. dr. A. Goudriaan, 'Voetius over gezagsverhoudingen en kritische weerbaarheid'
- dr. B.J. Spruit, 'Actualisering van het dagthema'

Locatie: Grote of St. Janskerk, Kerkplein 1, 3461 CL Linschoten. Parkeren: Binnen 50 - 100 meter van de Sint Jan (2-3 minuten lopen).

De kerk van Linschoten is goed bereikbaar met auto, bus, of ov-fiets vanaf station Woerden.

De deelnemingskosten bedragen € 25,00, inclusief koffie/thee en lunch, over te maken op NL17 INGB 0005 3525 62, t.n.v. Stichting Studie der Nadere Reformatie te Bilthoven.

Aanmelding via www.ssnr.nl/congres-nadere-reformatie tot 9 september.

Hier is ook het laatste nieuws en enige literatuur te vinden.

28^e SSNR-wintercursus

Komend winterseizoen hoopt de SSNR voor de 28^e keer een wintercursus te verzorgen. Opnieuw staan Duits-Nederlandse relaties tussen gereformeerd en luthers piëtisme centraal. Een ontdekkingsreis waarin zielsverwantschap over grenzen heen concreet zichtbaar wordt aan de hand van leven en werk van zes verschillende personen.

Aan de orde komen bekende en minder bekende vertegenwoordigers: de hoogleraar Petrus van Mastricht, de labadist Heinrich Schlüter, de predikant Simon Jodocus Krüger, de organisator en opvoeder August Hermann Francke, de pastor en dichter Gerhard Tersteegen en de grondlegger van de evangelische broederschap Nikolaus Graf von Zinzendorf en zijn invloed in Nederland.

Over kerkelijke en nationale grenzen heen herkennen lutherse en gereformeerde piëtisten elkaar in hun bevindelijke geloofsbeleving – en soms niet. Maar ook als het schuurde, is het boeiend om te zien waaróm dat was.

De cursus wordt aangeboden op zes zaterdagochtenden in Veenendaal. Elke ochtend verzorgt een deskundige inleider twee voordrachten: de eerste over een persoon en de tweede over een thema uit diens werk. Op de website (www.ssnr.nl/wintercursus-nadere-reformatie) is het volledige cursusprogramma te vinden.

Voor ieder die geïnteresseerd is in de (Nederlandse) kerkgeschiedenis, zich wil verdiepen in grensoverschrijdende contacten of belang stelt in het Duitse piëtisme beloven het zes verrijkende ochtenden te worden. De cursus is ook geschikt als nascholingscursus; er wordt een deelnemersverklaring verstrekt.

Aanmelding kan via genoemde website of via een email naar administratie@ssnr.nl.

VAN DE REDACTIE

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 21 september 2023. Kopij graag binnen donderdag 7 september 2023.

Ds. A. v.d. Weerd

Ds. A. v.d. Weerd is ernstig ziek. Met de liefde van zijn hart heeft hij vele jaren het Woord van God mogen prediken. De Heere heeft hem dat gegeven. De Heere is goed voor hem geweest. Vanwege afnemende lichamelijke krachten kan hij niet meer voorgaan in de kerkdiensten. De Heere gedenke ds. en mevr. V.d. Weerd met hun gezin in alle opzichten.

Ontmoetingsdag Urk

Zaterdag 16 september D.V. zal op Urk in de Eben-Haëzerkerk, Almerelaan 1b, onze volgende ontmoetingsdag gehouden worden. Onderwerp: Profetische gezichten op de puinhopen van de kerk: de nachtgezichten van Zacharia. De morgensamenkomst begint om half 11. Sprekers: Ds. A.J.T. Ruis: Man tussen de mirten (Zach. 1) en ds. A. van Heteren: Man met het meetsnoer (Zach. 2). De middagsamenkomst begint om 2 uur. Sprekers: Ds. A. Baars: De hogepriester Jozua (Zach. 3) en ds. C. Pronk: De gouden kandelaar (Zach. 4). We zien uit naar deze ontmoetingsdag. We hopen veel bekenden maar ook nieuwe bezoekers te ontmoeten en te spreken. Moge de Heere Zijn zegen verbinden aan deze ontmoetingsdag waarop het Woord van God centraal zal staan.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking bescDkbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

COLOFON

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand. ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren, ds. M.A. Kempeneers en ds. W.L. van der Staaij

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 32,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 38,- per jaar.

Contactadres: D. Kleinjan. T 905-636-8556

E bewaarhetpand@hotmail.com

Advertentietarieven op aanvraag.



Ben ik beschikbaar (voor God) ?

Welke roeping heb jij?

Spreker:
Bert Noteboom



Datum: Vrijdagavond 15 september

Inloop: 19:30 uur

Start: 19:45 uur

Locatie: Haadwei 127 Damwâld (CGK Damwâld)

Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. (2 Korinthiërs 5:1)

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk Urk Eben-Haëzer heeft met droefheid kennis genomen dat de Heere na een periode van afnemende krachten, tot Zich heeft genomen onze geliefde oud ambtsbroeder

Pieter Molenaar

In de leeftijd van 83 jaar

Met dankbaarheid gedenken wij dat hij de gemeente met liefde, trouw en toewijding in het ambt van diaken heeft mogen dienen in de periode van 1987-2002 en 2007-2012.

Ons gebed en meeleven gaan in bijzonder uit naar zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen en verdere familie. De HEERE trooste en ondersteune hen allen in dit grote verlies.

Namens de kerkenraad,
Ds. A. van Heteren, preses
J. de Boer, scriba

Urk, 21-07-2023



VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Uw advertentie in kleur?*

Neem contact
op met de
administratie

* Alleen mogelijk
op de achterzijde

